V rámci tohoto přeshraničního projektu jsme na hřebenu Vsetínských Beskyd a Javorníků umístili 20 dřevěných laviček a informačních tabulí. V této mapě najdete jejich umístění, povídání k nim i tipy na trasy. Snad se Vám místa budou líbit.

1. Údolí Veřečný

Marek Polášek - Obec Hovězí

Obec Hovězí, na kterou máte z 1. lavičky krásný výhled, leží asi 7 km jihovýchodně od města Vsetín. Nachází se mezi Vsetínskými vrchy a Javorníky, po obou březích řeky Vsetínské Bečvy.
Hovězí bylo založeno v dobách tzv. velké kolonizace ve 14.století jako nejvýchodnější ze vsí vsetínského panství. O dvě století později zejména obyvatelé z Hovězí zakládali paseky v dalších místech směrem k uherské hranici a podíleli se na vzniku vsí Halenkova a Nového Hrozenkova.
Na území obce Hovězí se nachází celá řada krásně květnatých luk. Jedná se zejména o orchidejové louky v Potokách. Menší mokřady s květnatými loukami najdete v Hovízkách a Sušce. V Hořansku v údolí Stříbrník se rozprostírá zvláště chráněné území.

Když se vydáte k této lavičce najdete u ní pod QR kódem pověst o Kouzelníku Plandorovi z Hovězí.

Věděli jste, že podobně pěkná místa najdete i kousek od Hovězí? Stačí se vydat na výlet do sousedního Slovenska.

Prírodná rezervácia Čertov

Vlasta Sláčíková - Prírodná rezervácia Čertov

V katastri obce Lazy pod Makytou sa v nadmorskej výške 600 - 804 metrov nad morom rozprestiera vyše 406 hektárov presahujúca prírodná rezervácia Čertov. Pokrývajú ju zmiešané lesy, v ktorých rastú jedle, javory a jarabiny a na ich okrajoch v lesných prameniskách tečú potoky lemované vŕbami a jelšami. Natrafíte tu na ľalie, prilbice či popolavce kučeravé, zatiaľčo živočíšnu ríšu zastupujú viaceré ohrozené druhy, ako je rys ostrovid, medveď hnedý alebo vlk dravý.

Tip na trasu k lavičce č. 1
Pro náročné – 12 km okruh nad obcí Hovězí – Přijedete-li autem můžete zaparkovat na parkovišti před kostelem, a nebo na návsi a vydáte se po modré turistické značce směrem na Jahodný, odtud pokračujete po zelené přes Snoz až dojdete k vyhlídkovému místu s lavičkou. Poté co se pokocháte výhledy pokračujete dále po zelené až ke zpevněné lesní cestě, po které se vydáte doleva. Po ní dojdete až k rozcestníku Stříbrník – sedlo. Odtud dále po žluté turistické značce zpátky na Hovězí.

---

2. Radošov

Obec Zděchov - Hotel Klímek

Obec Zděchov, na kterou se vám naskytne pohled u 2. lavičky, leží na příkrém svahu hornaté části předhůří západních Javorníků. Obec se rozkládá v dlouhém údolíčku, po obou stranách Zděchovského potoka a celý jeho katastr je součástí Chráněné krajinné oblasti Beskydy. Svou polohou se řadí jako 4. nejvýše položená obec na Valašsku.
Zděchov byl založen, podle prvních zmínek, v roce 1535, ale již v letech 1512 až 1515 zde byli usídleni první pasekáři, unikající před krutou vrchností. Velká část historie obce 20. století je spjata, s dnes již bývalým, hotelem Klímek, díky kterému byl Zděchov svého času jedním z center turistického ruchu v regionu. Tento dřevěný hotel nechal v letech 1942 – 1944 vybudovat malíř Ludvík Klímek.
V tomto místě se začala následně scházet společnost mimořádných osobností české a slovenské výtvarné kultury, kteří hledali inspiraci pro svou tvorbu v kouzelné místní krajině a lidové architektuře. Po roce 1989 však začal hotel chátrat, až musela být nařízena jeho demolice. V současné době připomíná jeho slávu už jen název zastávky autobusu „Zděchov - U hotelu".
Věděli jste, že kousek od Zděchova na Slovensku se nachází Marikovská dolina?

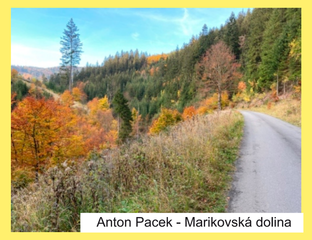
Anton Pacek - Marikovská dolina

Marikovská dolina je najdlhšou dolinou na slovenskej strane Javorníkov. Tiahne sa od ústia do Nosickej priehrady pri obci Udiča, až do pohoria Javorníky v dĺžke asi 27 km. Územím preteká rieka Marikovka, ktorá je po obidvoch stranách husto osídlená. Ležia tu ešte obce Hatné, Klieština, Dolná Mariková a Horná Mariková. V minulosti boli obydlia roztrúsené aj po vrchoch a kopaniciach., kde sa dodnes zachovali drevenice s pôvodnou ľudovou architektúrou. Aj vďaka tomu je celá dolina husto popretkávaná chodníkmi a lesnými cestičkami, vedúcimi nádhernou prírodou. Rôznorodý terén ponúka vhodné podmienky pre horskú cykloturistiku, ako aj menej náročné cesty v rovinatom teréne.

U této lavičky si můžete poslechnout Pohádku o Kamení.

Tip na trasu k lavičce č. 2
Pro náročné – 10 km okruh kolem Zděchova – Auto zaparkujte u sportovního areálu v obci. Vydejte se po žluté turistické trase směrem na Filku. V sedle pod Filkou se vydáte doleva po naučné stezce obce Zděchov. Za Radošovem najdete naši 2. lavičku s výhledem na obec. Poté co se pokocháte pokračujete po naučné stezce přes Radošov – sedlo dále po hřebenu přes Šerklavu. Tady narazíte na lavičku č. 3. Pokračujete po naučné stezce obce Zděchov, která Vás dovede až na Hajdovy paseky. Odtud zase po naučné stezce zpátky do centra obce.
Pro pohodáře – 6 km okruh kolem Radošova - Auto zaparkujte také u sportovního areálu v obci. Vydejte se po žluté turistické trase směrem na Filku. V sedle pod Filkou se vydáte doleva po naučné stezce obce Zděchov. Za Radošovem najdete naši 2. lavičku s výhledem na obec. Poté co se pokocháte pokračujete po naučné stezce k Radošov – sedlo. Odtud po modré značce zpět do centra obce.

---

3. Šerklava

Marek Polášek - Hajdovy paseky

Třetí lavička se nachází pod vrcholem Šerklavy, kde se vám naskytá pěkný výhled na Slovensko a Bílé Karpaty. Pokud byste se chtěli osvěžit douškem čisté pramenité vody, vězte, že za vašimi zády, na druhé straně kopce Šerklava, tak můžeme učinit u pramene Zděchovského potoka. Tomuto místu se už od nepaměti říká „U chladné studně".
Pokud sestoupíte ještě kousek níže od studánky, po toku potoka, můžete navštívit krajinářsky a floristicky velmi zajímavou valašskou usedlost „Hajdovy paseky". Zpět na červenou turistickou značku se pak dostanete po naučné stezce obce Zděchov aneb Jak sa Valaši vracajú k čaganom.

Věděli jste, že Marikovská dolina na Slovensku je dolina mnoha pověstí?

Marikovská dolina – dolina povestí

Marikovská dolina je opradená mnohými rozprávkami, povesťami, či príbehmi. Po stáročia ich rozprávali rodičia a starí rodičia deťom a vnúčatám a oni zase svojim deťom. Dlhé zimné večery sedávali všetci spolu v jednej miestnosti a deti pozorne, so záujmom počúvali príbehy o víloch a svetlonosoch, čertoch a zbojníkoch, ale aj o nájazdoch Turkov, či o pokladoch... Vďaka tomu sa nám zachovali dodnes.

Jednu O starej Marikovej si můžete u této lavičky poslechnout.

4. Butorky

Vlasta Sláčíková - Pulčínské skály

Obec Valašská Senice, která vám doslova leží u nohou u lavičky č. 4, je připomínána už v roce 1261 kastelánem Smilem ze Střílek. Název je zřejmě odvozen od přídavného jména sěnná, senná, tj. louka nebo stráň, kde se skladilo hodně sena. Senice jako osada je uváděna koncem 15. století, kdy spolu s Petrovskou (dnes Francovou) Lhotou, již zaniklou osadou Zubrůvkou a Pulčinami patřila k hradu Pulčiny jako samostatné léno. Od r. 1549 bylo toto léno začleněno do panství brumovského.

Vlasta Sláčíková - Přírodní rezervace Makyta

Pokud se vydáte dále po červené turistické značce, mimo jiné po naučné stezce Javornický hřeben, vězte, že můžete jít cestou, kudy chodí rys či medvěd. Souvislý pás lesa, který pokračuje dále na slovenské území, totiž tvoří ideální podmínky pro život těchto predátorů. Šance že se s nimi potkáte, je ale zcela minimální. Při troše štěstí, ale můžete v zimě na sněhu vidět alespoň jejich stopy. Co ale potkat při cestě směrem na Papajské sedlo můžete zcela jistě, je největší přírodní rezervace Zlínského kraje Makyta, je velká jako stát Monako.

A pokud nikam nespěcháte, tak si můžete u této lavičky poslechnout pověst o Ludmilině skále, která se váže přímo ke skalisku, na němž stával hrad Pulčín.

Věděli jste, že zajímavá skalní místa jsou také nedaleko v sousedním Slovensku?

Lazovská skala

je významným archeologickým náleziskom a viaže sa k nej povesť o rytierovi Očkajovi, zatiaľ čo o Čertovej skale sa traduje, že sa na nej stretávali čerti. Posledná skala Vieska zas vyniká prastarými skamenelinami a pôsobivou geológiou, ktorú študoval už Dionýz Štúr.
Podľa ľudovej povesti na Lazovskej skale stál kedysi malý kamenný hrádok, v ktorom sídlil hradný pán rytier Očkaj. V tom čase bola krajina zničená vojnami, morom a bola takmer ľudoprázdna. Pretože na poliach nemal kto pracovať, vycestoval rytier Očkaj do Valachie a Rusínska. Veľa pastierskych rodín prehovoril, aby išli s ním a usadili sa na jeho majetku. Pán Lednice sa neskôr pýtal rytiera Očkaja: „Odkiaľ si ich toľkých dohnal?". Po smrti starého Očkaja sa majetku ujal jeden zo synov a odvtedy sa už nehovorilo „U Očkajov", ale „U dohnaných". A z toho bolo odvodené pomenovanie obce: Dohňany.

Naučný chodník Tri skaly

Čertova skala – jej názov vznikol podľa ľudovej povesti, podľa ktorej sa na nej v minulosti stretávali čerti, tancovali a vraj v tvrdom kameni dodnes zostali hlboké stopy po kopytách. Vraj aj v najväčších suchách voda stojaca v odtlačkoch kopýt nikdy nevysychá. Na lúkach v jej okolí sa bohato vyskytujú lúčne spoločenstvá z čeľade vstavačovitých. V lokalite blízko Čertovej skaly rastú ohrozené druhy flóry - kúkoľ poľný, iskerník poľný, Z chránenej fauny sa v okolí vyskytuje bocian čierny, haja tmavá, sokol rároh, výr skalný, rys, mačka divá, modlivka posvätná, fúzač alpský, salamandra škvrnitá. Okolo čertovej skaly je vyznačený skalný chodníček, ktorý umožní návštevníkom vidieť ju v celej výške a kráse.
Skala Vieska je geologicky najzaujímavejším miestom v blízkosti obce Dohňany. Je sformovaná ako vysoké a strmé vápencové skaly vo dvoch oddelených skupinách. Prvá (menšia) skupina je z bieleho, miestami zelenkastého, krinoidového vápenca, na ktorom leží hľuzovitý vápenec. Druhá, vyššia skupina, skál pozostáva z červených a bielych krinoidových vápencov. Skaly sú staré 115 - 136 miliónov rokov (Neokóm – spodná krieda). Pokiaľ idete po vyznačenom chodníku, tak skalný útvar naľavo je starší, je bohatší na hlbokovodné usadeniny a má jemnozrnnejšiu štruktúru. Smerom k stredu skalného útvaru pribúda hrubozrnnejší materiál a usadzované vrstvy sú tenšie. Na pravom skalnom útvare je materiál hrubozrnný a hrúbka vrstiev je väčšia. Ešte aj dnes je tu občas možno nájsť skameneliny, ktoré majú vek až 125 miliónov rokov.

Tip na trasu k lavičkám č. 3 a 4
Pro náročné – 18,5 km – ze Zděchova přes Makytu a Val. Senici a zpět – Auto zaparkujte na parkovišti ve Zděchově. Vydejte se po modré do sedla Radošov. Dále po červené hřebenové trase směrem na Šerklavu. Tady se nachází naše lavička č. 3. Poté co spočinete pokračujete dále po hřebeni na Butorky. Tady objevíte naši další lavičku a to číslo 4, kde můžete načerpat síly na pokračování. Po odpočinku stoupáte na Makytu – nejvyšší bod trasy. Odtud po žluté na Chmelinec a dále do centra Val. Senice. Dále po žluté na Skaličí a poté po modré zpět do sedla Radošov a zpět do Zděchova.

Pro pohodáře - 3,5 km – Z Hajdových pasek na Butorky a zpět – auto můžete zaparkovat na konečné Hajdových pasek. Poté se vydáte po naučné stezce obce Zděchov směrem na Šerklavu. Tady najdete lavičku č. 3, po krátkém spočinutí se vrátíte po červené značce až dojdete na Butorky a k lavičce č. 4. Až se dostatečně pokocháte vydáte se stejnou cestou zase zpět k autu.

Tip na trasu k lavičkám č. 3 a 4 ze Slovenska
Pro náročné – 18 km - Auto zaparkujte v Lazech pod Makytou u točny autobusů a vydejte se po zelené turistické značce směr Makyta. Z Makyty pokračujte po červené trase až k Butorkám, kde najdete lavičku č. 4 a pak dále na Šerklavu, kde se nachází lavička č. 3. Zpět se dostanete stejnou cestou

---

5. Provazné

Pátá lavička se nachází na katastru obce Halenkov. I když není z tohoto místa Halenkov vidět, za zmínku stojí určitě vznik obce. Halenkov založil v roce 1654 Jiří Illésházy, uherský šlechtic pocházející ze Žitného ostrova, který koupil roku 1652 vsetínské panství. Základem obce byl panský dvůr Helenovice, jenž byl pojmenován podle jediné dcery Jiřího Illésházyho Heleny. Čistě zemědělský charakter Halenkova se změnil v polovině 19. století, kdy byl zdejší mlýn přestavěn na parní pilu. Tu si později pronajala firma Bratří Thonetové, doplnili ji o ohýbárnu, rašplovnu a leštírnu a zřídili v ní továrnu na ohýbaný nábytek.
Výhledy z 5. lavičky budete mít na Slovensko, konkrétně na obec Lazy pod Makytou a její okolí.

Tip na cyklovýlet k sousedům na Slovensko.

Cyklotrasa 2307 – Udiča – Podvažie
Marikovskou dolinou vedie trasa Vážskej cyklomagistrály Udiča – Považie /modré značenie, dĺžka 46 km/. Cyklotrasa začína na Vážskej cyklomagistrále v Udiči a vedie hore dolinou. Postupne prechádza cez Udiču -Prosné, Hatné, Dolnú Marikovú a Hornú Marikovú až na rázcestie v osade Vlkov. Odbočkou vľavo vedie po asfaltovej ceste, ktorá postupne stúpa až pod Malý Javorník. Pretne žltú turistickú značku a začne klesať cez osadu Bartkovce do Podjavorníka, ktorý už leží v Papradňanskej doline. Tiahne sa dolu dolinou cez Papradno, Brvnište, Stupné a Jasenicu. Trasa končí v Podvaží na Vážskej cyklomagistrále.

Anton Pacek - Dolná Mariková

Anton Pacek - cyklotrasa 2307

V Marikovskej doline je vyznačených 5 žltých odbočiek do malebných osád Besné (2,5 km), Kátlina (3 km), Bahno (2,5 km), Máčkovci (2,5 km) a Ráztoka (2,5 km).

U této lavičky si můžete poslechnout slovenskou pověst O Hadaších.

6. Kohútka

Pohled na Kohútku Foto: Dr. Lucek

Šestá lavička Vás zavede na Kohútku. Ako vyzerala chata Kohútka v r. 1935?
Hrebeň Javorníkov je obľúbeným výletným miestom turistov (nielen) z Marikovskej doliny. Výlet poskytuje krásnu prechádzku a nádherný výhľad. Okrem toho sa výletníci sa môžu občerstviť na Portáši, v chate Javorka, na Kohútke. Ako to bolo za prvej republiky?
To se dočtete na místě. Snímka zobrazuje Kohútku a jej okolie v tom čase

U této lavičky si můžete poslechnout pověst Poblázněné ovce.

Věděli jste, že se jen kousek odtud nachází lokalita Čertov, která má co nabídnout jak v létě, tak v zimě?

Ski Čertov - Javorníky

Autor: Michal Jakubský (zdroj: commons.wikimedia.org)

Využite stredisko v bezprostrednej blízkosti obce situované v nadmorskej výške 600 - 900 metrov nad morom, Ski Čertov - Javorníky. Dáva vám k dispozícii päť vlekov a sedem zjazdoviek pre náročných aj začiatočníkov v celkovej dĺžke 5, 4 kilometra. Časť tratí je umelo zasnežovaná a zjazdovka Lamže slúži potrebám večerného lyžovania.
Občerstvenie zabezpečuje bufet Čertík a ďalšími službami sú požičovňa lyžiarskeho vybavenia, skiservis a lyžiarska škôlka pre deti.

Bike park Čertov
Areál strediska Ski Čertov v pohorí Javorníky láka počas letnej sezóny namiesto lyžiarov cyklistov, ktorí tu môžu využiť trate Freeride a DH. Na tieto trate sa dá dopraviť lanovkou, pri ktorej dolnej stanici funguje chata s možnosťou občerstvenia a príjemnej grilovačky na terase. Ak by ste so sebou nemali vlastný bike, vhod vám padne pre zmenu požičovňa bicyklov.

Tip na trasu k lavičkám č. 5 a 6 – pro české i slovenské turisty
Pro náročné – 12 km – Auto zaparkujete na parkovišti na Kohútce. Vydáte se po červené hřebenové trase směrem na Papajské sedlo. Na vrcholu Kohútky objevíte lavičku č. 6. Pokračujete po červené hřebenové trase až na Provazné. Tady objevíte lavičku č. 5. Jakmile se pokocháte pokračujete přes Krkostěnu až do Papajského sedla. Odtud po žluté do Čertova, místní části obce Lazy pod Makytou. Odtud budete stoupat po zelené až na Portáš. Z Portáše zpět na Kohútku.

Náš tip – západ slunce na lavičce na Kohútce

Pro pohodáře – 6 km - Auto zaparkujete na parkovišti na Kohútce. Vydáte se po červené hřebenové trase směrem na Papajské sedlo. Na vrcholu Kohútky objevíte lavičku č. 6 a je jen na Vás, jestli se pokocháte hned a nebo až cestou zpět. Pokračujete po červené hřebenové trase až na Provazné, kde se nachází lavička č. 5. Spočněte a kochejte se výhledy na Slovensko. Pak se vydejte stejnou cestou zpět.

---

7. Stratenec

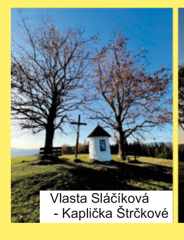
Vlasta Sláčíková - Kaplička Štrčkové

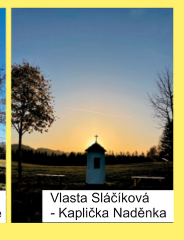
Vlasta Sláčíková - Kaplička Naděnka

Sedmá lavička se nachází na vyhlídkovém vrcholu Stratenec, který leží na česko-slovenském pomezí s památníkem osvobozeneckých bojů z konce 2. světové války. Otevře se Vám jedinečný pohled na hřeben Vsetínských a Moravskoslezských Beskyd. Vidět můžete jak vrch Soláň nebo nejvyšší horu Vsetínských Beskyd Vysokou (1024 m.n.m.) tak dokonce i bájný Radhošť.
Vydáte-li se z hlavního hřebene Javorníků dolů do údolí Velkých Karlovic natrefíte na malebné kapličky, u kterých můžete také příjemně posedět a kochat se zase jinými výhledy. Půjdete-li od sedla Příschlop po žluté trase a z Javorníčku po cyklotrase narazíte na Kapličku na Štrčkové. Zvolíte-li cestu po zelené, pak dojdete ke Kapličce Naděnka. Ať už se vydáte kterýmkoliv směrem, určitě nebudete zklamaní.

Můžete si zde odpočinout, kochat se přírodou a pokud máte rádi pověsti, můžete si poslechnout jednu, která se váže přímo k tomuto místu a to A tak se tam pravá na Ztracenci.

Věděli jste, že nedaleko Ztracence se nachází další zajímavá rozhledna?

Protipožiarna monitorovacia veža Štiavnik bola vybudovaná v roku 2017 ako súčasť protipožiarnej lesnej cesty z obce Štiavnik na Kasárne a stala sa tak najmladšou rozhľadňou v pohorí Javorníky.

Tip na trasu k lavičce č. 7
Pro náročné – 12,5 km auto zaparkujte v Tísňavách, místní části Velkých Karlovic u točny autobusové zastávky. Vydejte se po zelené turistické trase. Budete stoupat až do sedla Gežov. Odtud po červené po hřebenové trase až na Stratenec, kde objevíte lavičku č. 7. Poté co se pokocháte a naberete síly na další putování bude pokračovat po hřebenové trase až do sedla Bukovina. Odtud po zelené do sedla Příschlop. Ze sedla po cykloturistické trase zpět k autu.
Pro pohodáře – 8,5 km – auto zaparkujte u Penzionu Javorník. Vydejte se po žluté turistické trase směrem na sedlo Gežov. Odtud po červené hřebenové trase až na Stratenec, kde se pokocháte výhledy z lavičky č. 7. Pak se vydáte na cestu zpět.

Tip na trasu k lavičce č. 7 ze Slovenska
Pro náročné – 10 km - Auto zaparkujte v Podjavorníku v místní části Papradna a vydejte se po žluté turistické značce směrem na Stratenec, kde najdete lavičku č. 7. Pak můžete pokračovat po červené turistické značce po hřebeni přes Sedlo Bukovina až k turistickému přístřešku odkud se z hřebene spustíte po modré turistické značce do Sedla Adamkov. Ze Sedla se pak vydáte po cyklotrase 2307 zpět do Podjavorníku.
Pro pohodáře – 6 km - Auto zaparkujte v Podjavorníku v místní části Papradna a vydejte se po žluté turistické značce směrem na Stratenec, kde najdete lavičku č. 7. Stejnou cestou se pak vydáte zpět.

---

8. Sedlo pod Lemešnou

Vlasta Sláčíková - Údolí Podťaté

Osmá lavička se nachází v sedle pod Lemešnou na hranici České a Slovenské republiky na pomezí katastru obce Velké Karlovice a Makova. Výhledy zde máte na Obec Makov, která vznikla až v 19. století odtržením od Vysoké nad Kysucou.
Vydáte-li se po žluté turistické trase do Velkých Karlovic, dojdete do údolí Podťaté s nádhernou lidovou architekturou.

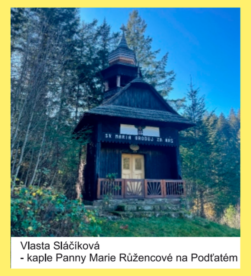
Vlasta Sláčíková - kaple Panny Marie Růžencové na Podťatém

Kaple v Podťatém, Světlé se nachází na kopečku u bývalého revíru a je dominantou horní části údolí Podťatého. Původně zde stávala dřevěná zvonice, která se ještě po 2. světové válce objevila ve filmu Portáši. Pro špatný stav byla zbořena a na jejím místě postavena nová, inspirovaná tvorbou architekta Jurkoviče, dokončená roku 1950. Zvon ve věžičce kaple, pořízený roku 1884, je zasvěcen Archandělu Michaelovi a svatému Janu Křtiteli a kaple samotná Panně Marii Růžencové.

Další kaplička, zasvěcená Neposkvrněnému početí P. Marie, stojí na horním konci Lopušánek.

Zde si můžete poslechnout pověst Drátenické vajíčko.
Tip na trasu k lavičce č. 8
Pro náročné – 11 km - auto zaparkujte v Podťatém místní části Velkých Karlovic na točně autobusu a vydejte se po modré turistické trase směrem na Kasárne. Odtud po zelené na Butorky a dále po červené hřebenové trase přes Sedlo pod Hričovcom až do Sedla pod Lemešnou. Na úpatí lesa na červené turistické trase směrem na Lemešnou se nachází lavička č. 8. Až si odpočinete a pokocháte se výhledem vydáte se po žluté turistické trase zpátky do Podťatého.
Pro pohodáře – 6 km – auto zaparkujte v Podťatém místní části Velkých Karlovic na točně autobusu a vydejte se po žluté turistické trase. Dojdete do Sedla pod Lemešnou, kde se na úpatí lesa na červené turistické trase směrem na Lemešnou nachází lavička č. 8. Když se pokocháte sejdete stejnou cestou zpět.

---

9. Lemešná

Vlasta Sláčíková
památník Slovenského národního povstání

Devátá lavička Vás zavede na Lemešnou a kochat se můžete výhledy nejen na okolí Velkých Karlovic (konkrétně údolí Dynčák), ale také na královnu Beskyd na Lysou horu.
V údolí Dynčák můžete navštívit Milanovu studánku s posezením, které tady vybudovaly Lesy ČR, s.p. Budete-li pokračovat po hřebenové trase dorazíte až k Makovskému průsmyku s památníkem Slovenského národního povstání.

Vydáte-li se doleva po modré turistické značce dolů do údolí potkáte cestou buk na Bařince, který je největším bukem v okrese Vsetín. V 90. letech 20. století mu vichřice ulomila několik větví a někdo v něm rozdělal oheň, přesto se jedná stále o velký a zajímavý strom. Bařinka je navíc místo s tajemnou atmosférou, kterou podporují i pověsti o zbojnické cestě nebo zlatém sloupu.

Můžete si zde poslechnout pověst Jak duch sušil peníze v Hanzlůvce.

Vydáte-li se opačným směrem k slovenským sousedům do Makova, můžete vidět další zajímavý strom. Jaký se dozvíte na místě.

Tam, kde pramení strieborná rieka Kysuca, ktorá dala meno celému kraju, leží medzi Javorníkmi a Turzovskou vrchovinou obec Makov. Obec s rozlohou asi 4 500 ha sa nachádza v severozápadnej časti okresu Čadca. Na západe hraničí s Českou republikou. Obec vznikla spojením častí siedmich dedín v roku 1895. Ale už na prelome 17. a 18. storočia sa začala formovať osada Viszoka - Makov, prvýkrát datovaná v roku 1720.

Tip na trasu k lavičce č. 9
Pro náročné – 14 km – auto zaparkujte na parkovišti u Razuly v místní části Velkých Karlovic. Vydejte se po cykloturistické trase 6020/4 údolím Malá Hanzlůvka až vyjdete k rozcestí Pod Bařinkou. Odtud pokračujete po modré turistické trase až na Lemešnou. Kousek pod vrcholem po červené turistické trase směrem na Dupačku na Vás bude čekat lavička č. 9. Až se pokocháte a odpočinete si pokračujete po červené trasa až do Oselné a dále po cyklostezce zpět k Razuli.
Pro pohodáře – 8 km – auto zaparkujte U Tabulí v Makovském průsmyku. Vydejte se přes Dupačku po červené turistické trase směrem na Lemešnou. Těsně pod vrcholem objevíte lavičku č. 9 s výhledem na Lysou horu. Až se pokocháte, vydáte se stejnou cestou zpět.

Tip na trasu k lavičkám č. 8 a 9 ze Slovenska
Pro pohodáře – 6,5 km Auto zaparkujte v Makově v místní části Kopanice. Vydejte se po žluté turistické značce do Sedla pod Lemešnou. Poté se vydejte po červené značce směr Lemešná. Na úpatí lesa najdete lavičku č. 8. Poté co se pokocháte a načerpáte síly pokračujte po červené dále na Lemešnou. Pokračujte po červené směr Oselná. Cestou objevíte lavičku č. 9. Zpáteční cesta bude stejná.

10. Třeštík

Foto pramen Vsetínské Bečvy – Petr Belica

Foto Bedřichův klaus – Petr Belica

Desátá lavička Vás zavede na Třeštík. Je to sedlo a horská rekreační osada ležící ve východní části hlavního hřebene Vsetínských Beskyd. Výhled máte na Javorníky. Při dobré viditelnosti můžete vidět Malý Javorník, který je nejvyšším vrcholem a zároveň jedinou tisícovkou české části Javorníků. Leží na česko-slovenské hranici a má výšku 1019 m n. m. Hřeben Javorníků určitě také stojí za návštěvu, protože Vám nabídne výhledy jak na Slovensko, tak na Vsetínské Beskydy, na kterých se právě nacházíte.
Zajímavostí v okolí Třeštíku je spousta. Když se vydáte doleva dojdete k pramenu Rožnovské Bečvy. Vydáte-li se doprava, naleznete zase pramen Vsetínské Bečvy.

Milovníci vodních zajímavostí mohou sejít do opačného údolí také po zelené turistické trase směrem k Bedřichovému splavu. Vedle se nachází tzv. Bedřichův klaus, což je nejpřístupnějším a díky tomu také nejznámějším beskydským klausem. Říká se mu také Fridrichův klaus či Fridrichův splav. Nese jméno slavného majitele, olomouckého arcibiskupa Bedřicha z Fürstenberku. V minulosti sloužil pro regulaci vody při plavení dříví pro Frýdlantské železárny. Nachází se těsně při silnici z Bílé na Horní Bečvu, asi jeden kilometr od kaple na Hlavaté směrem na Bílou.

A kdo má rád zajímavé pověsti, tak si zde může poslechnout jednu o Jedli na Trojačce, což je místo vzdálené cca 2 km odsud.

---

11. Nad Třeštíkem

Jedenáctá lavička se nachází Nad Třeštíkem pod nejvyšší horou Vsetínských Beskyd pod Vysokou (1024 m n. m.). Výhled máte odsud na hřeben Javorníků, kterým prochází česko-slovenská hranice a také přímo na jeho nejvyšší horu Velký Javorník (1072 m n. m.), která už se celá nachází na Slovenském území. Z vrcholu se Vám otevřou výhledy na dolinu Váhu, vrchy Súľovských skal a Strážovských vrchů, hřeben Malé Fatry a Kysucké vrchoviny.
Asi 0,5 km odsud najdete pramen Rožnovské Bečvy, která pramení na severovýchodním úbočí kopce Vysoká. Samotný pramen se nachází ve svahu v nadmořské výšce 959 m n. m. v krásném bukovém lese. Rožnovská Bečva nazývaná též Dolní Bečva je tou menší ze dvou zdrojnic řeky Bečvy. Délka toku je 37,6 km.

U této lavičky si můžete poslechnout pověst s názvem Hde postaviť kostel.

Tip na trasu k lavičkám č. 10 a 11

Foto: Javorníky

Pro náročné – 13 km – auto zaparkujte na parkovišti Razula ve Velkých Karlovicích. Vydejte se po cyklostezce do údolí Babská. Odtud pokračujte po zelené turistické trase až na Třeštík. Kousek nad turistickou trasou najdete lavičku č. 10. Až se dostatečně pokocháte vydejte se dále po hřebenu po červené turistické trase směrem na Vysokou. V jedné třetině stoupání na Vás bude čekat naše další lavička. Až načerpáte síly pokračujte na vrchol Vysoká a dále po hřebenu. V místě, kde se turistická trasa sbíhá s cykloturistickou trasou 6013 se vydejte doleva po této cyklotrase až se dostane do Sedla pod Vysokou. Pokračujte po cykloturistické trase č. 472 dole do údolí. Cestou natrefíte na Laďův pramen. Odtud údolím Velká Hanzlůvka až k autu.
Pro pohodáře – 4 km - zaparkujte u turistické chaty Třeštík. Vydejte se po červené turistické trase směrem na Vysokou. Kousek nad turistickou trasou najdete lavičku č. 10. Až se dostatečně pokocháte vydejte se dále po hřebenu po červené turistické trase směrem na Vysokou. V jedné třetině stoupání na Vás bude čekat naše další lavička. Až načerpáte síly pokračujte na vrchol Vysoká a dále po hřebenu. V místě, kde se turistická trasa sbíhá s cykloturistickou trasou 6013 se vydejte doleva po této cyklotrase až se dostane do Sedla pod Vysokou. Pokračujte dále po této cyklotrase, která Vás dovede zpět k autu.

Tip na trasu k lavičkám č. 10 a 11 ze Slovenska
Auto zaparkujte na Bumbálce. Vydejte se po červené turistické značce směr Trojačka. Odtud dále po hřebenu po červené přes rozhlednu Súkenická až na Třeštík. Kousek nad Třeštíkem objevíte lavičku č. 10. Poté co se pokocháte pokračujte dále po červené směr Vysoká. Cestou natrefíte na lavičku č. 11. Zpáteční cesta bude po stejné trase.

---

12. Polana

Dvanáctá lavička se nachází na katastru obce Velké Karlovice v místě zvaném Polana. Kochat se zde můžete krásnými výhledy na hřeben Javorníků.
V Karlovicích a okolí můžete najít množství menších, ale neméně zajímavých staveb jako jsou kříže, boží muka nebo kapličky.
Postupem času se kříže a kapličky staly nedílnou součástí valašské krajiny. Dodnes nám ukazují nejen velkou zručnost řemeslníků, ale podávají především svědectví o trápení našich předků, o jejich víře, citu a osudech.
Vydáte-li se po žluté turistické značce dolů do údolí Velkých Karlovic, potkáte cestou Zvoničku za Miloňovou, která určitě stojí za krátké zastavení.

Pokračovat pak můžete také k rozhledně Miloňová, která byla v roce 2012 postavena na stejnojmenném vrchu (846 m n.m.). Krásná dřevěná rozhledna se šindelovou střechou je vysoká 24 m, přičemž vyhlídková plošina je ve výšce 20 m a umožňuje kruhový výhled do okolní krajiny.

U dvanácté lavičky na hřebenu Vsetínských Beskyd si můžete poslechnout zajímavou pověst s názvem Karlovské jezero.

Tip na trasu k lavičce č. 12
Pro pohodáře – 7 km – auto zaparkujte v Miloňové, místní části Velkých Karlovic u bývalého koupaliště a vydejte se po žluté turistické trase směr Polana. Až dojdete na hřeben vydejte se doleva po červené hřebenové trase směr Beněšky. Cestou natrefíte na lavičku č. 12. Poté co se pokocháte krásnými výhledy na Javorníky pokračujte až na Beněšky. Odtud sejdete zpátky do údolí po cyklotrase 6020/1 zpět k autu.

Foto: Josef Pavlín - Zvonička nad Miloňovou

Pro náročné - 11 km – auto zaparkujte ve Velké Hanzlůvce na parkovišti. Vydejte se po modré turistické trase směr Láďův pramen. Pokračujte po modré až Pod Vysokou. Poté odbočte doleva po cyklotrase 6013 do Sedla pod Vysokou a dále až na hřeben, kde se napojíte na červenou hřebenovou trasu směr Polana. Pokračujte dále směr Beněšky, cca po 300 m dojdete k lavičce č. 12, kde se můžete pokochat nádhernými výhledy na Javorníky. Až si odpočinete vydejte se zpět na rozcestí Polana, kde se vydáte po žluté turistické značce Pod Polanu. Odtud se vydáte neznačenou trasou kolem Zvoničky za Miloňovou a dojdete až zelené trase. Ta Vás dovede zpět do Velké Hanzlůvky k autu. Kdo bude mít ještě dost sil může si cestu prodloužit přes rozhlednu Miloňová.

---

13. Beněšky

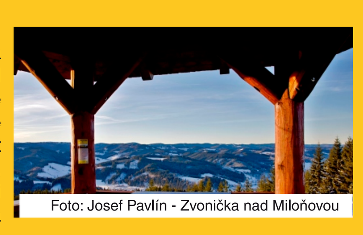
Foto: Josef Pavlín - Zvonička nad Miloňovou

Třináctá lavička se nachází na hřebeni Vsetínských Beskyd konkrétně v lokalitě zvané Beněšky, spadající pod Velké Karlovice. Výhledy budete mít nejen na protější hřeben Javorníků, kde můžete vidět dokonce i známou Kohútku, ale také na okolní louky a pastviny.
Neví se přesně, jak vypadala krajina Karlovic před příchodem lidí, ale je jisté, že tu byl téměř všude les. Snad jen na některých skalnatých a bažinatých místech stromy vůbec nerostly. Většinu lesů tvořily bukové a jedlobukové porosty, ale na mnoha místech rostl také javor, jilm, lípa či jasan. Smrk tu původně skoro nikde nerostl. Ještě než začaly vznikat první paseky, povolovala tu vrchnost zakládání pastvin, kterým se říkalo javořiny.

Foto: Josef Pavlín - Beněšky

První javořina na Beneškách vznikla v roce 1728. Horské louky na zdejším hřebenu byly později mnohem rozsáhlejší, než je známe dnes. Původně to také nebyly louky, ale pastviny vzniklé odlesněním a salašnickou pastvou ovcí a koz.

Foto: Vlasta Sláčíková - Karlovské jezero

Zajímavých míst je v Karlovicích spousta. Vydáte-li se z hřebene dolů do údolí Jezerné po žluté turistické značce potkáte cestou Karlovské jezero, které je opředené řadou pověstí a legend. Podle nichž v jezeře žili draci nebo také mocný vodník. A přestože podle pověstí mají ve vzniku jezera prsty čerti, kteří postavili za jednu noc jeho hráz, řadí jej geografové mezi tzv. závalová jezera vzniklá sesuvem půdy a zatarasením vodního toku kameny. Místo zapůsobilo i na Karla Jaromíra Erbena, který mu zajistil proslulost díky pověsti Karlovské jezero, již najdeme v Národních pohádkách. Jezero má své kouzlo v každém ročním období, i v zimě.

Poslechnout si zde můžete jednu z pověstí o tomto jezeru s názvem Hde sa vzalo Karlovské jezero.

Tip na trasu k lavičce č. 13
Pro pohodáře – 7,5 km - Auto zaparkujete v Miloňové místní části Velkých Karlovic u rozcestníku. Vydejte se po cyklotrase č. 6020/1 až na hřeben na Beněšky. Pokračujte po červené trase směr Pálenice. Cestou natrefíte na lavičku č. 13 s nádhernými výhledy po okolí. Poté co se pokocháte pokračujte až na Pálenici, odkud se vydáte po modré turistické trase zpět k autu.
Pro náročné – 14 km – Auto zaparkujte u Obecního úřadu ve Velkých Karlovicích a vydejte se po modré turistické trase směr Miloňov. Poté po žluté trase směr Polana. Jakmile vystoupáte na hřeben půjdete po červené trase směr Beněšky. Za Beněškami objevíte lavičku č. 13. Poté co se pokocháte a odpočinete si pokračujte po hřebenu až na Pálenici. Odtud po modré značce zpět k autu.

---

14. Pod Leštím

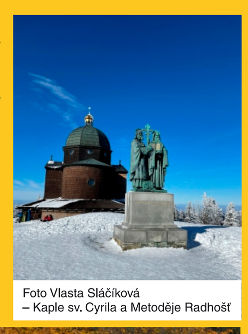
Foto Vlasta Sláčíková
– Kaple sv. Cyrila a Metoděje Radhošť

Čtrnáctá lavička se nachází pod vrchem Leští, na katastru obce Hutisko - Solanec. Název osady Hutisko je odvozen od sklářských hutí, které zde byly založeny počátkem 17. století. Osada Solanec dostala název podle vrchu Soláň, pod kterým se nachází.
Výhled odsud budete mít na hřeben Moravskoslezských Beskyd. Při dobrých podmínkách můžete vidět Radhošť, ale i Lysou Horu – královnu Beskyd.

A víte, čím je toto místo známé?
Mazané řešení Rudolfa II.
Toto místo je spojené s prvními zprávami o pastvě ovcí na rožnovském panství. Také s krádežemi dobytka jako z Divokého západu a se sporem, do kterého se vložil císař.

Foto: Vojtěch Bajer

Vrchol Léští byl odedávna na hranici dvou panství – na jihu bylo vsetínské, na severní straně rožnovské. Když se tu začalo se salašnictvím, poddaní z obou stran ale žádné hranice neuznávali a často pásli, kde se jim zachtělo. A pak se hádali. Více se dozvíte přímo na místě.

Máte rádi více pověstí? Tak si další můžete u této lavičky poslechnout… Jmenuje se Pytlák.

Tip na trasu k lavičce č. 14
Pro pohodáře – 7,5 km – auto zaparkujte na parkovišti Soláň – Čarták. Vydejte se po hřebenové červené trase směr Tanečnice. Mezi Leštím a Tanečnicí objevíte lavičku č. 14 s výhledy na Moravskoslezské Beskydy. Zpět se vydáte stejnou cestou.

---

15. Šerhovna

Foto: Vlasta Sláčíková
– Rozhledna Velký Javorník

Patnáctá lavička Vás zavede do místa zvaném Šerhovna. Úchvatný výhled budete mít na západní část Moravskoslezských Beskyd na Veřovické vrchy, které od masivu Radhoště odděluje Frenštátské sedlo. Nejvyšší vrcholem je Velký Javorník, na kterém se nachází turistická chata a rozhledna.

A jak vznikl název Šerhovňa? To se na místě dozvíte.
Vydáte-li se z hřebene dolů po žluté turistické značce do Nového Hrozenkova, potkáte cestou Památník Provázkovy chlévy.

Foto: Vlasta Sláčíková
– památník A. Strnadla

Když dorazíte do centra Nového Hrozenkova určitě navštivte místní informační centrum a Památník Antonína Strnadla, který se nachází v historicky cenné chalupě, kde měl svůj ateliér. V přízemí si můžete prohlédnout stálou výstavu jeho díla a v další místnosti je vystavena část exponátů z Výstavy salašnictví.

U 15. lavičky si můžete poslechnout legendu o Divoženkách.

---

16. Skálí

Halenkov - autor neznámý

Šestnáctá lavička Vás zavede na Skálí. To je název kopce nad údolím Hřívové ve Valašské Bystřici na hranici s obcí Halenkov a současně i pojmenování místní části obce Valašská Bystřice, nedaleko pod vrcholem hřebene Beskyd. Stávaly tady tři domy, jeden z nich měl zázemí několika desítek hektarů pozemků a patřil mezi nebohatší usedlosti v obci. Dnes tam jsou jenom lesy, ale našli bychom v nich ještě pozůstatky kamenných základů a zdí, sklepy nebo studny. Obyvatelé ze Skálí odešli po druhé světové válce. Část z nich odešla osidlovat pohraničí, část byla nucena odejít po tom, co jim bylo znemožněno hospodaření v lesích, jejich správa byla převedena na stát.
Halenkov založil v roce 1654 Jiří Illésházy, uherský šlechtic pocházející ze Žitného ostrova, který koupil roku 1652 vsetínské panství. Základem obce byl panský dvůr Helenovice, jenž byl pojmenován podle jediné dcery Jiřího Illésházyho Heleny. Obyvatelé Halenkova se živili většinou zemědělstvím a chovem valašského dobytka koz a ovcí. Z popisu vsetínského panství se dovídáme, že v 17. - 19. století je v Halenkově jeden poddanský a jeden panský mlýn a pila. V údolí Břežitá na rozhraní Halenkova a Nového Hrozenkova byla založena sklářská huť. V Halenkově se vyráběla potaš (používala se při výrobě mýdla a skla), v provozu byla sirkárna a při panském dvoře se vařilo z ječmene slovenské pivo.

A jestli si říkáte, jestli stojí za to sejít do údolí a prohlédnout si malebná halenkovská údolíčka, tak ano. Zachovala si totiž ráz klidné a kouzelné valašské krajiny.

A jestli se Vám do údolí nebude chtít tak si zde můžete poslechnout pověst O památných místech.

---

17. Lušovka

Hroby Portášů - Obec Valašská Bystřice

Kaplička Pod Spinou - Obec Valašská Bystřice

Ze sedmnácté lavičky budete mít výhled jak na okolí obce Valašská Bystřice, tak také na Moravskoslezské Beskydy a bájný Radhošť.
Velká horská obec Valašská Bystřice leží uprostřed Vsetínských vrchů v povodí říčky Bystřice, která napájí známou přehradu Bystřička. Území obce je velmi členité a hornaté, střed obce leží v nadmořské výšce 460 m, nejvyšším bodem je vrchol Tanečnice ve výšce 912 m nad mořem. Rozloha obce je 36 km2.
V obci se dochovaly původní sroubené chaloupky rozseté po svazích a hřebenech bystřických kopců, hroby portášských velitelů z konce 18. století před kostelem, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie z let 1772-78 a pomník padlých valašskobystřických občanů ve světových válkách z roku 1938 nedaleko základní školy.
Za návštěvu určitě stojí také místní údolí, ve kterých můžete obdivovat krásu kapliček a zvoniček.

A kdo má rád pověsti, tak si zde může jednu poslechnout. Je o bájném Radhošti.

---

18. Vsetínské Beskydy

Valašská Bystřice - Obec v Historii

Osmnáctá lavička Vám také poskytne výhled na Obec Valašskou Bystřici, která vznikla až v polovině 17. století. Území, na kterém se obec rozprostírá, bylo pro jeho nepřístupnost osídleno jako jedno z posledních.
Obyvatelstvo bývalo velmi chudé, živilo se obhospodařováním svažitých a kamenitých políček, pastevectvím, pracemi v lese a zpracováním dřeva. Tesaři, výrobci dřevěného nářadí, náčiní a hraček byli známí v širokém okolí i za hranicemi Moravy. Originální byla zejména výroba dřevěných hraček, jejich ž povrch byl upravován okuřováním a následným rytím.

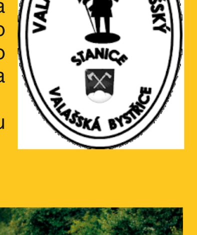

V obci měli sídlo velitelé Portášů, což byli lidoví četníci, slavní ochránci valašských hor.
Portáši, známí nejprve jako sbor Valachů, či sbor věrných Valachů, byli ustaveni reskriptem Ferdinanda III. Z 31. března 1638. Hraběti Salmovi bylo tímto reskriptem povoleno najmout sto mužů z Valašska pro uklidnění zoufalé situace na východní Moravě. Na začátku 17. století bojovali na Valašsku proti kurucům. Náhrobky portášů před kostelem v obci jsou prohlášeny za státem chráněnou kulturní památku.

Víte, kdo to byli kuruci?

Hornoliptovský kurucký regiment Vavrišovo

SK Kuruc bol protihabsburský povstalecký vojak, z oblasti Uhorska v rokoch 1514 do 1711. Pojem kuruci sa používal najmä koncom 17. storočia. Avšak napr. František II. Rákoci, tento termín pre označovanie vlastných vojsk nepoužíval. Protivníkmi kurucov boli vojská habsburskej monarchie, nazývaní tiež labanci. Jadro kuruckého vojska tvorili poddaní a z nich bolo mnoho Slovákov.
Občianske združenie Hornoliptovský kurucký regiment vzniklo v októbri 2008 ako dobrovoľné združenie záujemcov a fanúšikov regionálnej histórie so zvláštnym zameraním na Bitku pri Vavrišove "Švihrovskú", ktorá sa odohrala na území obce v roku 1709.

U 18. lavičky si můžete poslechnout pověst o Portáši Stavinohovi.

---

19. Pod Ptáčnicí

Zvonice na Santově – Destinační společnost Valašsko

Devatenáctá lavička Vás zavede pod Ptáčnici. Ptáčnice je kopec nad Valašskou Bystřicí, je na něm tak zvané trojmezí, tedy bod, ze kterého se rozbíhají hranice tří obcí – Valašské Bystřice, Malé Bystřice a Halenkova.

Vydat se můžete dále po žluté na Santov, který spadá pod Malou Bystřici. Obec Malá Bystřice je malou podhorskou obcí, která se nachází v severozápadní části Vsetínských vrchů, jihovýchodně od údolní přehrady Bystřička v nadmořské výšce 380–841 m n. m. Nejnižším bodem obce je hladina údolní přehrady Bystřička (380 m. — část katastru prochází koncem přehrady) a nejvyšším je Vsacký Cáb (841 m.). Obec vznikla kolem roku 1620 z rozptýlených pasekářských usedlostí, které tu zakládali poddaní z rožnovského panství. Roku 1629 se již dělal rozdíl mezi Velkou (dnes Valašskou) Bystřicí a Malou Bystřicí, neboť se hovoří o Bystřičkách.

Z památkově chráněných objektů je v Malé Bystřici roubená zvonice na Santově. Jedná se o kopii původní valašské zvonice, která byla zničena při bojích v roce 1945.

Vydáte-li se odsud po červené turistické značce, dojdete na Búřov místní část Valašské Bystřice. Na Búřově se nachází dřevěná vyhlídková věž, ze které je kouzelný výhled na Veřovské vrchy, Vsetínské Vrchy a Hostýnské vrchy.

Rozhledna Búřov – foto Adolf Hašpica

A jestli máte rádi pověsti, tak si zde můžete poslechnout jednu O loupežníkovi Zelnicovi.

---

20. Vsacký Cáb

Dvacátá lavička se nachází na Vsackém Cábu. V srdci Valašska mezi Vsetínskou a Rožnovskou Bečvou, v západní části Beskyd vedle vrcholu Vsacký Cáb, který byl dle časopisu KČT z roku 1932 nazván „perlou beskydskou". Pod vrcholem vybudovali turisté v roce 1927 horskou chatu. Díky své poloze je důležitou turistickou křižovatkou ať už jedete v zimě na běžkách, a nebo v létě na kole či pěšky.
A jak šel čas s horskou chatou? Na místě se dočtete.

Archiv Igora Levče

Lavičky č. 15, 16, 17, 18, 19 a 20 se nacházejí na hřebenu Vsetínských Beskyd na trase mezi Vsackým Cábem a Tanečnicí.

Pro náročné – 18 km - Doporučujeme dojet autobusem na Dušnou nebo na Soláň a odtud se vydat po hřebenu po červené turistické trase. Odměnou za náročný výšlap Vám budou výhledy nejen z našich laviček.
Pro pohodáře – 5 km – zaparkujte u Horské chaty Vsacký Cáb, vydejte se po červené turistické trase směr Ptáčnice a dále směr Lušovka. Cestou na Lušovku natrefíte na lavičku č. 18 s výhledy na Valašskou Bystřici a okolí. Poté co se pokocháte tak se vydejte zpět na Ptáčnici a odtud po žluté turistické trase Pod Ptáčnici, kde se nachází lavička č. 19. Až si odpočinete vydejte se zpět k horské chatě, kde se nad ní nachází lavička č. 20.

U 20. lavičky si můžete poslechnout pověst O památných místech - o Čupu

Tipy na výlety k slovenskému partnerovi

Náučný chodník Marikovským chotárom

26. júna 2022 na Petro-Pavlovských slávnostiach bol verejnosti odprezentovaný Náučný chodník Marikovským chotárom, ktorý vznikol vďaka spolupráci a podpory viacerých partnerov – spoločností i jednotlivcov. Chodník má 2 okruhy – kratší a dlhší.
Obidva okruhy začínajú v centre obce Dolná Mariková, kde sa nachádza základná mapa. Po obidvoch okruhoch sú rozmiestnené tabule s textami ľudových piesní a krásnymi ilustráciami.

Kratší okruh je značený žltou farbou, má dĺžku 3,2 km a je určený pre deti a fyzicky menej zdatných turistov. Okrem informačných tabúľ, ktoré turistov oboznámia s flórou pohoria Javorníkov je na trase umiestnené drevené pexeso, dendrofón a lesná škôlka. Krátka odbočka nás privedie k Jánskej veži na vŕšku, . Ďalšia odbočka smeruje k diviačej obore. V mieste, kde sa chodník napája na komunikáciu, stojí Chalúpka marikovských tradícií.

Dlhší okruh je značený Dl

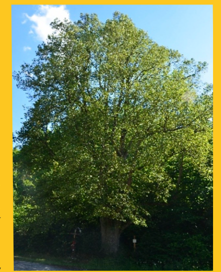

Druhý okruh náučného chodníka má dĺžku 7,3 km a je značený zelenou farbou. Turistov vedie z centra obce proti prúdu rieky Marikovky obývanou, no tichou lokalitou až k odbočke do miestnej časti Kátlina. Tu si môžete odpočinúť v tôni takmer 300-ročnej Dolnomarikovskej lipy, ktorá bola vyhlásená za Chránený strom.

Po rovine sa dostanete k tabuliam, z ktorých sa oboznámite s vodstvom a faunou. Medzitým sa môžete osviežiť vodou zo studničky. Z rázcestia chodník pokračuje do lokality Šimúnky, kde stojí bralo Široká.
Občianske združenie Hradiská uskutočnilo v spolupráci s Trenčianskym múzeom Trenčín archeologický výskum na brale Široká, kde sa nachádzalo v časoch Veľkej Moravy v 9. až 10. storočí, významné opevnenie našich slovanských predkov. Našli viacero veľkomoravských nožov, strelky zo slovanských aj staromaďarských šípov, kovania z vedierok, a ďalšie menšie kovové nálezy. Z pohľadu členov krúžku najúžasnejšími nálezmi boli dve motyky z obdobia Veľkej Moravy, z ktorých jedna je zachovaná v takom dobrom stave, že by sa s ňou dalo aj dnes bez problémov kopať na roli. Ďalším výnimočným nálezom, akých sa našlo na Slovensku iba niekoľko kusov, je výborne zachovaný kľúč od domu, takisto z obdobia Veľkej Moravy. Kľúč je tiež v takom dobrom stave, že by ho bolo možné používať a odomknúť s ním slovanský dom, keby taký dodnes stál. Našla sa tiež časť jazdeckej ostrohy. Z nálezov, ktoré sa radia do obdobia prelomu letopočtov (Púchovská kultúra) možno spomenúť množstvo hrubostennej keramiky s typickou keltskou výzdobou, bronzový prívesok a kremeň, ktorý mohol slúžiť ako časť kresadla.
/JUDr. Peter Jenčík MS 2016/

Chladná voda zo studničky pod bralom ponúka osvieženie a drevený altánok miesto na príjemné posedenie a odpočinok.
Po vyznačenom chodníku sa ďalej dostanete na Hláňavu. Turistom sa naskytne úžasný pohľad z jednej strany na pohorie Javorníky a Beskydy a na opačnej strane na Strážovské vrchy, Malú a Veľkú Fatru.

Z najvyššieho bodu vedie náučný chodník späť do doliny, kde možno navštíviť Rímskokatolícky kostol sv. Petra a Pavla, ktorý prešiel výraznou rekonštrukciou. V blízkosti sa nachádza drevený Betlehem, ktorý je postavený na mieste, kde často prechádzajú mladší aj starší, domáci i cezpoľní. V tichu a tôni stromov sa môžu pristaviť - posedieť, popremýšľať, pookriať a obdivovať krásne dielo, ktoré vytvoril um a šikovné ruky ľudového rezbára.

V tieni krásnych starých líp na nádvorí kostola je postavená Socha Panny Márie – kultúrna pamiatka z roku 1759.

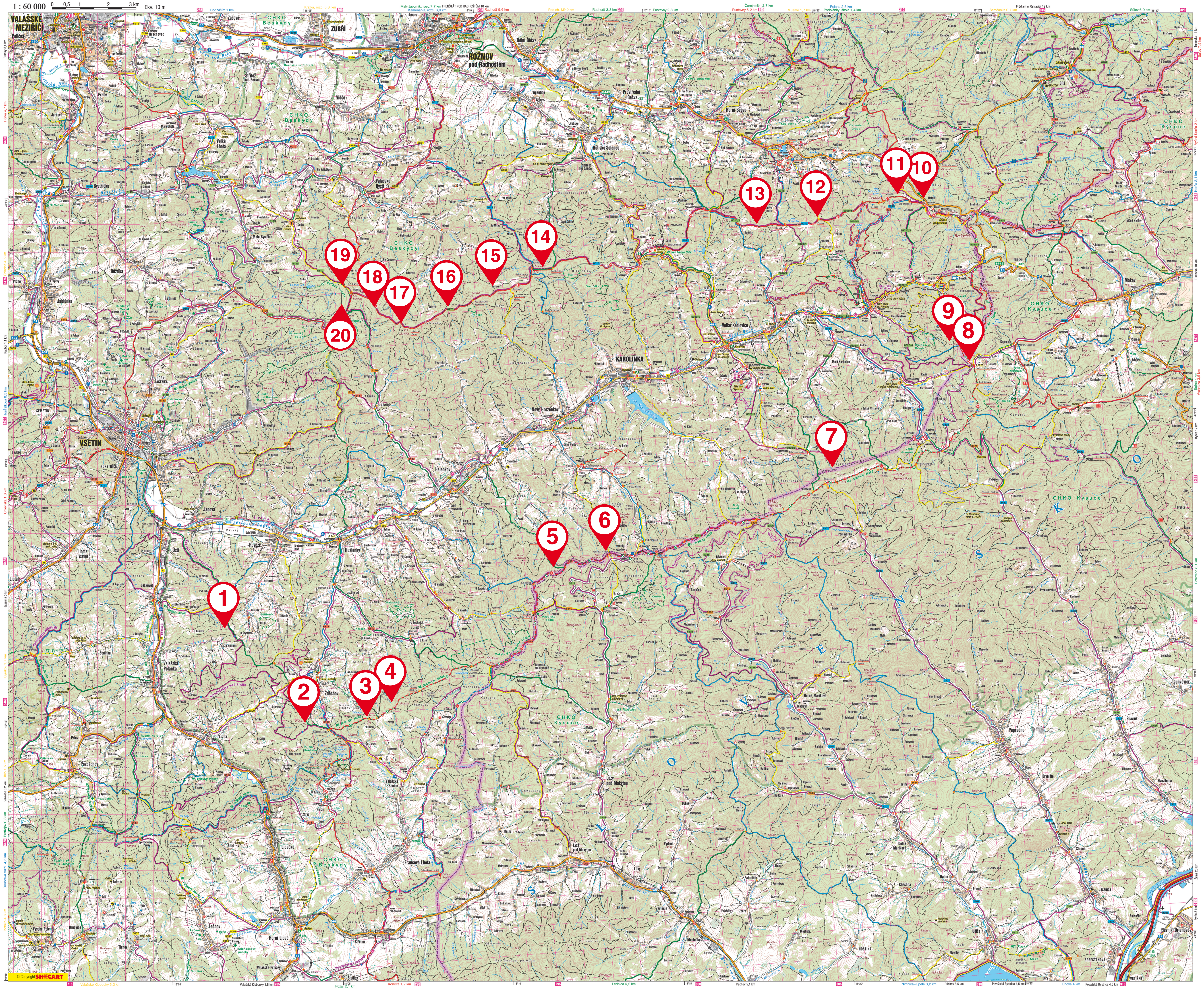

značená turistická trasa s číslem
rozcestník tur. značení
místní turistické značení
naučná stezka
cyklotrasa s číslem, cyklostezka, bike park
příklad dalšího značení cyklotras, vrstevnice po 10 m
výškový bod, sedlo
sráz, jeskyně, propast
skalní útvary
les, kleč
sad, vinice, chmelnice
alej/stromořadí, vegetační detail
řeka, potok, památný strom
vodní plocha s nadmořskou výškou
bažina, rašeliniště
propadání, podzemní vodní tok, vývěr
vodopád
jez, náhon, plavební kanál
trasa lodní dopravy, přístaviště, přívoz
pramen, studna, vodojem
budovy
hájovna, mlýn
pevnost/bunkr, šachta, štola
věžová stavba, vysílač/rozvodna, větrný rotor
hřbitov, plot, ropný/plynový vrt
pomník, kříž, zvonice, kaple, kostel
průmyslové území, vojenský prostor
státní hranice
dálnice, víceproudová silnice
silnice I., II. a III. třídy, asfaltka
zpevněná cesta, cesta, pěšina, průsek
most, tunel
železnice
stanice, zastávka, autobusová zastávka
kabinová -, sedačková lanovka, lyžařský vlek
nadzemní produktovod
hranice NP, CHKO a přírodního parku
chráněné území
přírodní zajímavost
ATIC, informace
klášter, - přístupný veřejnosti
muzeum, technická památka
zajímavost, větrný mlýn
parkoviště, čerpací stanice PHM, LPG
zdravotnictví, horská služba
místo dalekého rozhledu, rozhledna
synagoga, - přístupná veřejnosti
hrad, - přístupný veřejnosti
zámek, - přístupný veřejnosti
zámeček/tvrz, přístupný veřejnosti
zřícenina, - s průvodcem
hradiště, archeologické naleziště
přístřešek/útulna, hospoda, restaurace
jiné ubytování, penzion, chata, hotel
tábořiště, autokemp
přírodní, koupaliště, krytý bazén
účelové letiště, letiště
ZOO, jezdectví, chov koní, golf
0 0,5 1 km
© Copyright SHOCART 1 : 60 000

Autorem projektu je Sdružení Valašsko - Horní Vsacko
a jeho přeshraniční partner obec Dolná Mariková

SPOČNI A POZRI
na krásu Javorníků a Beskyd

SPOČNI A POZRI
na krásu Javorníků a Beskyd

INTERREG V-A SLOVENSKÁ REPUBLIKA ČESKÁ REPUBLIKA
EURÓPSKA ÚNIA EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC
BÍLÉ - BIELE KARPATY

FOND MALÝCH PROJEKTŮ